

Petersen PM A/S
Nybølnorvej 24
6310 Broager

Påbud i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 42 om virksomhedens miljøpåvirkninger, samt afgørelse om bortfald af tidligere meddelte godkendelser og om ikke-godkendelsespligt af fortsat drift af teglværksvirksomhed

Afgørelse

Erhverv & Affald, Sønderborg Kommune, meddeler hermed i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 2, påbud om, at virksomhedens drift skal ske under overholdelse af nedenstående påbudsbestemmelser.

Vilkår 1:

Virksomheden skal senest den 1. juni 2017 tilsende tilsynsmyndigheden en redegørelse for massestrømmen og emissionskoncentrationen af hydrogenflourid (HF) fra virksomhedens ovne. Hvis massestrømmen overstiger 50 g/h, skal virksomheden samtidig redegøre for mulighederne for at foretage emissionsbegrænsning.

Redegørelsen skal baseres på målinger udført på sammenlignelige anlæg på virksomhedens teglværk på Nybølnorvej 17, idet der i redegørelsen skal indgå en vurdering af sammenligneligheden af relevante anlæg og driftsforhold.

På baggrund af OML-beregninger baseret på emissionsforhold jf. ovennævnte redegørelser skal virksomhedens samtidig redegøre for virksomhedens samlede bidrag fra faste afkast til koncentrationen af hydrogenflourid (HF) i omgivelserne.

**Sønderborg Kommune
Erhverv & Affald**

Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Telefon 88 72 40 83

Erhverv-affald@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Åbningstider:

Mandag-onsdag kl. 10-15

Torsdag kl. 10-17

Fredag kl. 10-14

Dato: 07-04-2016

Sagsnr: 16/2220

KS: aann

Vilkår 2:

Virksomhedens samlede maksimale immissionsbidrag af hydrogenfluorid (HF) i omgivelserne må ikke overstige 0,002 mg/m³.

Vilkår 3:

Målinger og OML-beregninger kan på tilsynsmyndighedens forlangende kræves foretaget for at eftervise, at vilkår 2 er overholdt, højst én gang årligt.

2/15

Målingerne skal foretages under repræsentative driftsforhold (maksimal normaldrift) og alle målinger skal udføres af et firma/laboratorium, der er akkrediteret hertil af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse. Rapport over målingerne skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter, at disse er foretaget

Udtagning af prøver skal finde sted i overensstemmelse med anvisningerne i Luftvejlednings afsnit 8.2.3.2-8.2.3.4 om placering og indretning af målepladser/-steder. På grundlag af en nærmere redegørelse fra det firma/laboratorium, der skal forestå målingerne, kan tilsynsmyndigheden dog meddele accept til afvigelser.

Analysen skal ske efter de i nedenstående tabel nævnte metoder eller efter internationale standarder af mindst samme analysepræcision og usikkerhedsniveau.

Navn	Parameter	Metodeblad nr. a)
Bestemmelse af koncentrationer af hydrogenklorid og hydrogenfluorid i strømmende gas (manuel opsamling i svag NaOH)	HCl og HF	MEL-19

a) Se hjemmesiden for Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for måling af emissioner til luften: www.ref-lab.dk

Ovenstående påbudsbestemmelser træder i kraft ved deres meddelelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78.

Samtidig hermed træffes afgørelse om,

- at tidligere meddelt miljøgodkendelse af 31. oktober 2007 samt tillægsgodkendelse af 13. oktober 2010 er bortfaldet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 65, og
- at fortsat drift af virksomheden, jf. beskrivelserne i bilag 1, ikke er omfattet af godkendelsespligt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33.

Baggrund

Virksomhedens gældende miljøgodkendelse blev meddelt den 31. oktober 2007, og den 13. oktober 2010 blev der meddelt et tillæg til godkendelsen. På daværende tidspunkter var virksomheden omfattet af et listepunkt i den daværende godkendelsesbekendtgørelse med følgende ordlyd:

3/15

"Fremstilling af keramiske produkter ved brænding, navnlig tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj og porcelæn med en produktionskapacitet på mere end 75 tons/dag eller med en ovnkapacitet på mere end 4 m³ og med en sættetæthed pr. ovn på mere end 300 kg/m³".

Der forelå således godkendelsespligt, hvis blot én af de anførte forudsætninger (produktionskapacitet eller ovnkapacitet) var opfyldt.

I den aktuelt gældende godkendelsesbekendtgørelse er ordlyden i det tilsvarende listepunkt (listepunkt 3.5):

"Fremstilling af keramiske produkter ved brænding, navnlig tagsten, mursten, ildfaste sten, fliser, stentøj og porcelæn med en produktionskapacitet på mere end 75 tons/dag og med en ovnkapacitet på mere end 4 m³ og med en sættetæthed pr. ovn på mere end 300 kg/m³".

I den forbindelse har Petersen PM A/S ved e-mail af 14. juli 2015 orienteret kommunen om, at anlæggets produktionskapacitet ikke overstiger 75 tons/dag.

Med den nye ordlyd af listepunktet, hvor begge forudsætninger skal være opfyldt, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at virksomheden ikke længere er omfattet af listepunktet. Tilsvarende er det Sønderborg Kommunes vurdering, at virksomheden ikke er omfattet af andre listepunkter, hvorfor virksomheden ikke er omfattet af godkendelsespligt efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Grundlag for afgørelsen

Det fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 65, at godkendelser af virksomheder, som ikke længere er listevirksomhed, fortsat bevarer deres gyldighed, herunder den i miljøbeskyttelseslovens § 41 a nævnte retsbeskyttelse.

Det fremgår dog videre af § 65, stk. 2, at tilsynsmyndigheden efter udløbet af retsbeskyttelsesperioden kan meddele påbud eller forbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 42, hvorefter godkendelsen bortfalder. Retsbeskyttelsen for godkendelsen af 31. oktober 2007 er bortfaldet, mens retsbeskyttelsen for godkendelsen af 13. oktober 2010 fortsat er gældende frem til den 14. oktober 2018. Virksomheden har dog selv fremsat ønske om, at godkendelserne bortfalder, hvorfor der

ved nærværende afgørelse ses bort fra retsbeskyttelsesperioden af den nævnte godkendelse.

Sønderborg Kommune har foretaget en gennemgang af de fortsatte teglværksaktiviteter med henblik på at vurdere, om aktiviteterne medfører væsentlig forurening eller nærliggende risiko herfor, jf. bilag 1 i denne afgørelse. Sønderborg Kommune har i forbindelse hermed taget stilling til, om der er forureningsforhold, som skal omfattes af regulering ved påbud efter § 42, herunder ved en eventuel videreførelse af vilkår fra de tidligere meddelte godkendelser.

4/15

Sønderborg Kommune har i den forbindelse vurderet, at der er risiko for, at virksomhedens aktiviteter medfører væsentlig luftforurening med hydrogenflourid (HF). Sønderborg Kommune finder på den baggrund, at der ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42 skal fastsættes krav vedrørende virksomhedens luftforurening.

Endvidere skal bemærkes, at den fremtidige regulering af virksomhedens spildevandsforhold omfattes af bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 4. Sønderborg Kommune vil på den baggrund tage særskilt stilling til de relevante spildevandsforhold efter lovens kapitel 4 i forlængelse af nærværende afgørelse.

Ved nærværende afgørelse gives ikke tilladelse til nye aktiviteter eller ændringer i igangværende aktiviteter, som medfører forøget påvirkning. Som det fremgår af gennemgangen i bilag 1 er der ved Sønderborg Kommunes tilsyn i 2011 og 2014 konstateret mindre ændringer i aktiviteterne på virksomheden i forhold til, hvad der er beskrevet i virksomhedens godkendelser fra 2007 og 2010, idet kommunen samtidig har vurderet, at disse ændringer er uden miljømæssig betydning.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet efter reglerne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 11.

Følgende er klageberettigede:

- Petersen PM A/S, Nybølnervej 24, 6310 Broager
- Enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Klageberettigede interesseorganisationer

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, kan du, inden 6. maj 2016 klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for

myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

5/15

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret bliver tilbagebetalt hvis:

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Gebyret bliver dog ikke tilbagebetalt, hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse, som følge af den tid, der er medgået til klagenævnets sagsbehandlingstid.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal i følge miljøbeskyttelseslovens § 101 stk. 1, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Foranstaltninger ved ophør af bilag 1 virksomhed

Godkendelsesbekendtgørelsens § 49 pålægger virksomheder godkendt efter bekendtgørelsens bilag 1, at sådanne virksomheder ved ophør af aktiviteter omfattet af bekendtgørelsens bilag 1 skal anmelde dette til tilsynsmyndigheden med oplæg til en vurdering efter § 38k, stk. 1, i jordforureningsloven. Godkendelsesbekendtgørelsens § 49 er affattet således:

”§ 49. Ved ophør af aktiviteter, der er omfattet af bilag 1, finder kapitel 4 b i lov om forurennet jord anvendelse.

Stk. 2. Ved ophør forstås

- 1) ophør af alle aktiviteter, der er omfattet af bilag 1, på virksomheden,*
- 2) permanent nedsættelse af kapaciteten til under tærskelværdierne i bilag 1, eller*
- 3) situationer omfattet af miljøbeskyttelseslovens §§ 78 a og 78 b.*

Stk. 3. Virksomheden skal senest fire uger efter helt eller delvist driftsophør anmelde dette til tilsynsmyndigheden med et oplæg til vurderingen efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord.

Stk. 4. Vurderingen skal opfylde kravene i bilag 6.”

På Petersen PM sker der imidlertid ikke ophør af aktiviteter jf. stk. 2, nr.1, eller nedsættelse af kapaciteten til under tærskelværdierne jf. stk. 2, nr. 2, ligesom der heller ikke foreligger situationer jf. stk. 2, nr. 3. Baggrunden for, at virksomheden falder ud af bilag 1, listepunkt 3.5, er, at ordlyden af det pågældende listepunkt er blevet ændret i den nugældende godkendelsesbekendtgørelse.

6/15

Det er derfor Sønderborg Kommunes vurdering, at virksomheden ikke er omfattet af § 49.

Offentliggørelse

En kopi af afgørelsen er sendt til:

Sundhedsstyrelsen	sesyd@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnsoenderborg-sager@dn.dk
Friluftsrådet	fr@friluftsradet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	Soenderborg@dof.dk; natur@dof.dk

Venlig hilsen

Troels Dahl
Civilingeniør
T 88 72 55 21
tdah@sonderborg.dk – www.sonderborg.dk

Bilag 1: Beskrivelse og vurdering af virksomhedens aktiviteter

Bilag 1: Beskrivelse og vurdering af virksomhedens aktiviteter

1: Hittidig miljømæssig regulering

Teglværket Petersen PM har været omfattet af regulering efter miljøbeskyttelsesloven ved følgende afgørelser:

7/15

1. Sønderborg Kommunes afgørelse af 31. oktober 2007 om godkendelse af drift af teglværk (Virksomhedens første godkendelse – hovedgodkendelse)
2. Sønderborg Kommunes afgørelse af 13. oktober 2010 om tillæg til miljøgodkendelse (etablering og drift af en blådæmperovn)
3. Desuden har Sønderborg Kommune den 16. juli 2015 truffet afgørelse om, at etablering af 3 nye tørrekamre i eksisterende produktionshal ikke er godkendelsespligtig.

Grundlaget for afgørelserne (nr. 1 og nr. 2) er, at virksomheden på afgørelsestidspunktet har været en listevirksomhed omfattet af godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

2: Status for anlæg og aktiviteter på virksomheden

På baggrund af oplysninger i ovenstående afgørelser, samt oplysninger fremkommet under Sønderborg Kommunes tilsyn på virksomheden i 2011 og 2014, er virksomhedens aktuelle indretning og drift kort beskrevet nedenfor.

Produktion

Produktionen er i afgørelse nr. 2 opgjort til:

- 6.500 tons brændt tegl pr år
- 9.750 tons blådæmpet tegl pr. år

I kommunens tilsynsrapport af 25.11.2014 fremgår det, at der produceres 13.000 t færdigvarer pr. år. 6.500 tons heraf er brændte sten fra Petersen Tegl Egernsund A/S, der kun blådæmpes.

Indretning og drift (jf. afgørelse nr. 1, 2 og 3)

Råler fra Danmark og Tyskland transporteres med lastbiler til lerhallen, hvor der opmagasineres ca. 1.000 m³.

Leret flyttes med gummiged til kassefoder, hvorfra det via valseværker føres til formgivningen. Via transportbånd og valser føres leret til forælttere, hvor det æltes og homogeniseres, og evt. tilsættes tilsætningsstoffer. Herefter formgives leret i formpressere og blødstenspresse.

De formede klinker og sten tørres i tørrekamre (17 stk.) i ca. 3 døgn.

Der anvendes i alt 7 ovne, hvoraf én er til tests og prøvebrændinger af forskellige ler- og stentyper. 2 ovne anvendes til brænding, 3 anvendes til blådæmpning, og én ovn anvendes til begge dele.

Produktionen sker som batch-produktion, hvor en brænding varer ca. 65-70 timer og en blådæmpning varer ca. 70-80 timer. Hver ovn har ca. 2 brændings- eller blådæmpningsperioder pr. uge. Blådæmperovnen, som blev godkendt ved afgørelse nr. 2, har dog kun en chargecyklus på ca. 50 timer, og der kan gennemføres ca. 3 charges pr. uge.

Nogle af fliserne glaseres i en glasurkabine, hvorefter de brændes. I kommunens tilsynsrapport af 25.11.2014 fremgår det, at der ikke fremstilles glaserede produkter længere. Det fremgår dog også, at der er etableret et laboratorium, hvor der skal udvikles nye glasurblandinger og arbejdes med stenprøver.

8/15

Efter brænding transporteres de færdige produkter videre til aflæsning, hvor de stables på paller og emballeres med plastfolie. De pakkede produkter køres med trucks på færdigvarelager, hvorfra de transporteres til kundestationer med lastbil.

Der er ca. 35 ansatte, heraf 5 administrative. Arbejdstiden er kl. 06.00 – 18.00 på hverdage og kl. 06.00 – 14.00 på lørdage. Herudover kan der foregå indendørs aflæsning om natten fra kl. 22.00 – 06.00.

Der kan forekomme overarbejde. Transport til og fra virksomheden sker på hverdage kl. 07.00 – 16.00. I forbindelse med overarbejde kan der også være transport i weekender. Ovne og tørreri kan være i drift hele døgnet alle ugedage.

På teglværket er der et smede-/maskinværksted, hvor der foretages reparationsarbejde på produktionsudstyr.

I kommunens tilsynsrapport af 25.11.2014 fremgår det, at der på virksomheden er et mindre snedkerværksted til vedligehold af et træskib, og at firmaet "Al intra" opbevarer produkter (beholdere/containerer) i en del af lagerhallen. Der er ingen produktion ud over lidt pletmaling, hvis containere er beskadigede.

3: Gennemgang og vurdering af virksomhedens aktiviteter

I det nedenstående er der foretaget en vurdering af de væsentligste aktiviteter og de tilhørende vilkår i afgørelse nr. 1 – 3 med henblik på at afgøre, om der fremover er forureningsforhold i forbindelse med virksomhedens aktiviteter, som bør reguleres ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42, herunder ved videreførelse af vilkår fra afgørelserne som påbud.

Indretning og drift

Vilkår i vilkårsafsnit 1 i afgørelse nr. 1 og 2 vedrører statusforhold omkring godkendelsen og den godkendte produktion, herunder f.eks. krav om tilgængelighed af godkendelsen på virksomheden og om handlinger i forbindelse med evt. ophør af virksomheden. Desuden er der stillet krav om journalføring af oplysninger om forbrug af råvarer, hjælpestoffer, energi og vand og produceret blådæmpet tegl.

Sådanne vilkår stilles normalt ikke overfor ikke-godkendelsespligtig virksomhed, og kan i nærværende sag ikke vurderes at være nødvendige for at hindre væsentlig forurening eller sikre miljømæssig forsvarlighed.

I vilkårsafsnit 1 i afgørelse nr. 2 er der desuden fastsat vilkår om den maksimale årsproduktion.

Der stilles normalt ikke vilkår om produktionsgrænser overfor ikke-godkendelsespligtig virksomhed, idet virksomheden er direkte forpligtet efter miljøbeskyttelsesloven til at ansøge om miljøgodkendelse, hvis produktionen ønskes øget til produktionsgrænsen i listepunkt 3.5 i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1. Det vurderes, at vilkåret ikke er nødvendigt for at hindre væsentlig forurening.

Hvis der senere sker udvidelse eller ændring af produktionen i et omfang, som indebærer væsentlig forurening, har tilsynsmyndigheden mulighed for at regulere forureningen ved påbud efter § 42.

I den foreliggende situation findes der på ovenstående baggrund ikke at være grundlag for at videreføre vilkårene i vilkårsafsnit 1 i afgørelse nr. 1 og 2 eller for at stille andre generelle krav ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

9/15

Opbevaring af råvarer og hjælpestoffer

Det fremgår af den miljøtekniske beskrivelse i afgørelse nr. 1, at ler opbevares indendørs, og at der herved undgås problemer med overfladevand og støv.

Der er ikke opstillet vilkår for opbevaringen af ler.

Der findes ikke at være grundlag for, at der i nærværende afgørelse stilles krav til opbevaring af ler ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

I nedenstående afsnit "Jord og grundvand" er der foretaget en vurdering af forureningsrisici i forbindelse med opbevaring af hjælpestoffer.

Støj

Det fremgår af den miljøtekniske vurdering i afgørelse nr. 1, at støjemissioner fra virksomheden stammer fra maskiner, kørsel og enkelte afkast. Der er udført orienterende støjmålinger af faste støjkluder i dagperioden, som i skel viser op til 25 dB(A). Målingerne er udført med åbne døre og porte. Der er ikke udført målinger på mobile støjkluder, da disse ikke vurderes at medføre betydende støj i omgivelserne.

Godkendelsesmyndigheden har på den baggrund vurderet, at det ikke var relevant at kræve støjforholdene belyst ved støjmålinger eller beregninger udført som Miljømåling – Ekstern Støj.

I vilkårsafsnit 3 i afgørelse nr. 1 er der fastsat støjgrænser overfor industriområder på 70/70/70 dB(A), og 55/45/40 dB(A) i hhv. dag-, aften-, og natperioden overfor omliggende spredt beboelse, svarende til områdetype 3 i miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, som normalt anvendes ved fastsættelse af støjgrænser ved beboelse i det åbne land. Endvidere er der fastsat vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan forlange overholdelse af støjgrænserne dokumenteret.

Virksomhedens bygninger ligger mere end 150 m fra nærmeste omliggende beboelse (mod sydvest), og udendørs arealer, hvor der foregår oplag og håndtering mv. af færdigvarer, ligger i modsatte side af bygningerne. Til- og frakørsel sker ad virksomhedens adgangsvej, som ligger ca. 100 m fra nærmeste beboelse. Indkørsel med transport af ler sker i bygningens sydvestlige ende ca. 150 m fra nærmeste beboelse.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering – herunder i betragtning af, at transport til og fra virksomheden sker i dagperioden på hverdage - at virksomhedens aktiviteter normalt ikke vil kunne medføre væsentlig støjbelastning af omliggende beboelse.

Der findes således ikke at være grundlag for at videreføre støjvilkårene eller at stille andre støjkrav ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Luft

Virksomheden er i henhold til afgørelse nr. 1 – 2, samt kommunens tilsynsrapport fra 2014, indrettet med afkast jf. det nedenstående skema.

10/15

Afkast nr.	Anlæg	Proces	Luftmængde (m ³ /h)	Højde over terræn
1	Ovn 1	Blåddæmpning	5.500	11
2	Ovn 2	Blåddæmpning og brænding	5.500	11
3a & 3b	Ovn 3 (installatovn)	Brænding og blåddæmpning	6.700	11
4a & 4b	Ovn 4 (installatovn)	Brænding	6.700	11
5	Ovn 5 (prøveovn)	Blåddæmpning og brænding	690	11
6	Kedel 1		31	6
7	Kedel 2		78	10
8-9	Værksted			5
10	Valse			5
11-12	Tilberedning			5
13	Ovn 6	Blåddæmpning	5.500	11
14	Ovn 7 (jf. afgørelse 2)	Blåddæmpning	5.500	11
17-30	Tørreri	Tørring		5

Tabel 1: Oversigt over virksomhedens afkastforhold

Ud over ovenstående afkast er der i 2015 etableret afkast over tagryg fra 3 nye tørrekamre (jf. afgørelse nr. 3).

Det fremgår af afgørelse nr. 1, at Eurofins har udført emissionsmålinger på alle relevante afkast for HF (hydrogenfluorid), SO₂ (akkrediterede målinger) og NO_x (orienterende målinger). I forlængelse heraf er der udført OML-beregninger af virksomhedens immissionskoncentrationsbidrag af stofferne.

HF

HF emitteres fra brændingsprocesserne, mens blåddæmpning af de allerede brændte sten ikke emitterer HF. De emitterede mængder af HF fra brændingen varierer og afhænger af den ler, der anvendes.

Der er i Luftvejledningen fastsat en vejledende emissionsgrænseværdi for HF på 5 mg/normal m³, som er gældende hvis massestrømmen overstiger 50 g/h. Den vejledende grænseværdi for immissionskoncentrationsbidraget (B-værdien) af HF er i B-værdivejledningen anført til 0,002 mg/m³.

Eurofins målinger på brænding i Ovn 3 (3a og 3b) og Ovn 4 (4a og 4b) viste for begge ovne overskridelse af massestrømgrænsen og emissionsgrænsen, og OML-beregningerne viste overskridelse af B-værdien.

Virksomheden har på møde den 25.09.15 oplyst, at det i sin tid var meget vanskeligt at få foretaget valide målinger på anlægget pga. anlæggets komplicerede opbygning med ovne og rørføringer, og at FORCE senere har bekræftet dette overfor virksomheden ved gennemgang af anlægget.

Yderligere har virksomheden den 3. februar 2016 indsendt et notat vedrørende måling af HF på Petersen PM. Hvor de skriver:

"Force har noteret, at et egnet målested ikke umiddelbart forefindes. Man vurderer endvidere, at det er svært/omkostningsfuldt at

etablere egnet platform med 2 stk. målestudse i det lodrette afkast. Man bemærker dog, at såfremt der kan etableres to 3" målestudse i ca. 6 meters højde, vil der kunne gennemføres emissionsmåling af HF ved hjælp af to lifte/stillads, men har ikke vurderet på arbejdsmiljømæssig sikkerhed eller måleusikkerhed i forbindelse hermed. Målestedet vil givet ikke opfylde ønskede retningslinjer for et "egnet målested" på grund af en meget skæv (turbulent) flowprofil. Dette betyder også væsentlig forhøjet usikkerhed på målingen. Man kan således heller ikke måle på vandrette rørføringer."

11/15

På den baggrund mener virksomheden, at der kan være tvivl om validiteten af de i 2007 udførte målinger, og at det vil være problematisk at udføre nye målinger på anlægget.

Virksomheden har derfor foreslået, at der udføres målinger på det tilsvarende fremtidige produktionsanlæg på virksomhedens anlæg på Nybølørvej 17, når dette anlæg er sat i drift, og at resultaterne fra disse målinger lægges til grund for vurderinger af emissionerne fra anlægget på Petersen PM.

Sønderborg Kommune har den 1. december 2015 truffet afgørelse efter miljøbeskyttelsesloven vedrørende etablering og drift af det omtalte anlæg på Nybølørvej 17. Der er i afgørelsen ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42 stillet krav om, at virksomheden senest 6 måneder efter opstart af den ansøgte teglstensproduktion skal udføre emissionsmålinger for HF på anlægget. De krævede målinger er ikke udført pt.

Processerne på de to teglværk er sammenlignelige, og det er Sønderborg Kommunes vurdering, at det sandsynligvis også gælder emissionsforholdene.

På ovenstående baggrund er det Sønderborg Kommunes vurdering, at der er risiko for, at virksomheden medfører væsentlig forurening med HF. Ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 2, fastsættes derfor vilkår om, at virksomheden skal redegøre for anlæggets massestrøm og emission af HF, og at virksomheden, hvis massestrømmen overstiger 50 g/h, skal redegøre for mulighederne for at foretage emissionsbegrænsning. Endvidere fastsættes vilkår om, at virksomheden skal overholde B-værdien for HF udenfor skel, og at der skal redegøres for virksomhedens immissionskoncentrationsbidrag.

I forlængelse af ovenstående betragtninger fastlægges, at redegørelserne kan baseres på målinger på virksomhedens anlæg på Nybølørvej 17, og at tidsfristen i konsekvens heraf fastsættes til den 1. juni 2017.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at det kan være nødvendigt på et senere tidspunkt at kunne kræve en måling og beregning for HF. For at kunne vurdere om immissionsgrænseværdien bliver overholdt på dette anlæg, Nybølørvej 24. Tilsynsmyndigheden kan kun kræve en måling/beregning årligt, hvis immissionsgrænseværdien bliver overholdt.

Udtagning af prøver skal finde sted i overensstemmelse med anvisningerne i Luftvejledningens afsnit 8.2.3.2-8.2.3.4 om placering og indretning af målepladser/-steder. På grundlag af en nærmere redegørelse fra firmaet/laboratorium, der skal forestå målingerne, kan tilsynsmyndigheden dog meddele accept til afvigelser fra foranstående for specifikke afkast. Målingerne skal udføres af et firma/laboratorium, der er akkrediteret hertil af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond eller af et tilsvarende

akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Forud for udtagning af prøver skal virksomheden indsende et forslag hertil, der er baseret på en nærmere redegørelse fra det udførende firma/laboratorium.

12/15

SO₂

SO₂ emitteres fra brændingsprocesserne, mens blådæmpning af de allerede brændte sten ikke emitterer SO₂.

Eurofins målinger og beregninger på brænding i Ovn 3 (3a og 3b) og Ovn 4 (4a og 4b) overskridelse af B-værdien på 0,25 mg/m³ for SO₂.

B-værdien for HF er mere end en faktor hundrede lavere end B-værdien for SO₂, og erfaringer fra andre teglværker viser tilsvarende, at spredningsfaktoren for SO₂ er meget lille i forhold til spredningsfaktoren for HF. På den baggrund vurderes det, at overholdelse af B-værdien for SO₂ er sikret, hvis B-værdien for HF overholdes. Da der i nærværende afgørelse opstilles krav om overholdelse af B-værdien for HF, vurderes at virksomhedens udledning af SO₂ ikke vil kunne medføre væsentlig forurening.

NO_x

Eurofins ovennævnte målinger og beregninger, samt supplerende beregninger i afgørelse nr. 2, viser at virksomhedens totale emission af NO_x ligger under den generelle vejledende grænseværdi for NO_x – emitterende anlæg, og at immissionskoncentrationsbidraget ligger under B-værdien med god margin.

Ved afgørelse nr. 3 er antallet af tørrekamre efterfølgende tilladt udvidet fra 14 til 17. Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at virksomheden også efter denne udvidelse vil kunne overholde B-værdien for NO_x.

HCl og støv

HCl emitteres fra brændingsprocesserne, mens blådæmpning af de allerede brændte sten ikke emitterer HCl.

I afgørelse nr. 1 har kommunen anført, at HCl-emissionen fra ovnene ud fra udenlandske målinger vurderes at overholde den vejledende emissionsgrænse på 100 mg/Nm³ med god margin og at massestrømmen ligger langt under den vejledende massestrømsgrænse.

Det fremgår af afgørelse nr. 1, at tilsætning af bariumcarbonat, mangan og jernoxyd til leret foregår i lukkede doseringsanlæg, så støv undgås. Tilsætning af chamotte kan støve lidt, men det foregår indendørs. Afkast fra valsen er uden filter, og det medfører problemer med støv på taget. Der arbejdes på at løse problemet.

Sønderborg Kommune har i afgørelsen vurderet, at støv ikke vurderes at kunne være til gene udenfor skel.

Det fremgår af Sønderborg Kommunes tilsynsrapport af 25.11.2014, at der er etableret sprinkling til dæmpning af støvdannelsen.

Ud fra det ovenstående vurderes emissionen af HCl og støv fra anlægget at være lille, og at der ikke er tale om væsentlig forurening.

Svejsereg

Det fremgår af afgørelse nr. 1, at der i smedeværkstedet dagligt svejdes i jern, og ca. 1 – 2 gange ugentligt i rustfrit stål. Der anvendes CO₂ og TIC svejsning, samt plasmaskæring. Ved svejsning anvendes 2 mobile punktudsug, som afkaster 5 m over terræn.

Sønderborg Kommune har i afgørelsen vurderet, at da der kun er tale om vedligeholdelses- og reparations svejsning, skal rensning og afkasthøjde ikke reguleres i forhold til svejseregvejledningen.

13/15

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at afkast fra reparations- og vedligeholdelses svejsning blot skal være ført 1 m over tag, hvilket afkastet overholder.

Lugt

Der er ikke taget stilling til lugt i de eksisterende godkendelser.

Sønderborg Kommune er bekendt med, at tilstedeværelsen af sulfater i leret kan resultere i dannelse af svovlbrinte (H₂S) i forbindelse med blådæmpning, hvilket kan opfattes som værende meget ildelugtende. I betragtning af afstanden til naboer, og at der vil være tale om meget lave koncentrationer, vurderes det dog ikke at udgøre en gene i omgivelserne. Virksomheden har da heller ikke modtaget henvendelser herom.

Samlet vurdering af luft

Idet Sønderborg Kommunes stillingtagen til hydrogenflourid fremgår ovenfor, er det på ovenstående baggrund Sønderborg Kommunes vurdering, at virksomhedens drift ikke i øvrigt medfører væsentlig luftforurening eller risiko herfor. For luftforurening ud over hydrogenflourid findes der således ikke at være grundlag for at videreføre vilkårene i afgørelse nr. 1 eller 2 for luftforurening, eller for at stille andre krav hertil ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Affald

Det fremgår af afgørelse nr. 1, at virksomheden opdeler affaldet i 10 fraktioner, der kan grupperes som følger:

- Genbrug, bestående af plast, samt teglaffald, der nedknydes hos nabovirksomheden Petersen Tegl A/S
- Farligt affald, bestående af lysstofrør, spraydåser, batterier, samt mindre olieaffald, som opbevares i spunstromle på spildbakke. Leverandør udfører service på kompressor, gummiged og trucks, og bortskaffer selv spildolien.
- Brændbart affald
- Andet affald, f.eks. fra reovering af produktionsudstyr, bestående af metal

Der er ikke fastsat vilkår vedrørende affald i de eksisterende afgørelser.

Opbevaring og bortskaffelse af affald og farligt affald fra virksomhedens aktiviteter bliver efter bortfald af miljøgodkendelsen reguleret direkte ved Sønderborg Kommunes forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier og ved kommunens regulativer for erhvervsaffald.

I betragtning af dette vurderes der ikke at være grundlag for at stille krav til opbevaring og bortskaffelse af affald ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Spildevand og tag- og overfladevand

Om sanitært spildevand fremgår af den miljøtekniske beskrivelse i afgørelse nr. 1, at spildevand fra virksomhedens toiletter og baderum afleder via trixtanke og fælles spildevandsledninger til Nybøl Nor. Den årlige mængde af sanitært spildevand kan ikke opgøres, men modsvarer maksimalt 30 PE.

14/15

I vilkår 2.8 er der stillet krav om, at indholdsstoffer i sæber, som anvendes til gulvvask i administrationen, skal være liste C-stoffer, jf. spildevandsvejledningen, eller at der alternativt kan vælges at bruge produkter mærket med Svanemærket eller EU-Blomsten.

Processpildevand fra formgivningens ledes til bundfældning i en dam. Mængden er begrænset, og der er ikke konstateret aflejringer af lerslam. Hvis der sker aflejring, opgraves dette og genanvendes i produktionen.

Processpildevand fra savskæring af tegl ledes til et nyt bundfældningsbassin, hvor der er kontinuert overløb til bundfældning. Om natten pumpes vandet ud i Nybøl Nor. Bundfældet materiale opgraves og genanvendes i produktionen. I Sønderborg Kommunes tilsynsrapport af 29.09.2011 er det anført, at afledningen ikke er omfattet af en tilladelse.

Det er oplyst, at der ikke anvendes midler til konditionering af kedelvand.

I afgørelsen er der ikke fastsat vilkår omkring processpildevand. Af den miljøtekniske vurdering fremgår, at der udarbejdes en særskilt tilladelse til overløb af processpildevand fra bundfældningbassin. I Sønderborg Kommunes tilsynsrapport af 25.11.2014 er det anført, at afledningen ikke er omfattet af en tilladelse, og at denne afventer sagsbehandling i Vand og Jord.

Om overfladevand fremgår af afgørelsen, at overfladevand fra ca. 13.000 m² tag og ca. 1.000 m² befæstet areal ledes sammen med spildevand til Nybøl Nor. Det fremgår, at det ikke er forurenset med kemikalier eller lignende, og at evt. oliespild fra køretøjer vil være minimalt. I afgørelsen er der ikke opstillet vilkår for udledning af overfladevand.

Som tidligere nævnt henhører reguleringen af virksomhedens spildevandsforhold efter bortfald af miljøgodkendelserne under miljøbeskyttelseslovens kapitel 4. Sønderborg Kommune vil på den baggrund tage særskilt stilling til spildevandsforholdene efter lovens kapitel 4 i forlængelse af nærværende afgørelse.

Jord og grundvand

Det fremgår af afgørelse nr. 1, at der er en overjordisk tank til dieselolie (5.000 l) ved porten i en lagerhal. I afgørelsens vilkårsafsnit 4 er der stillet konkrete vilkår for indretning og drift af olietanken, jf. reglerne i den dagældende olietanksbekendtgørelse. Ved tilsyn i forbindelse med møde den 25.09.2015 oplyste virksomheden, at man fremover vil anvende mobil spildbakke i forbindelse med tankning af trucks.

Med bortfald af godkendelserne er virksomhedens tankanlæg ikke længere omfattet af regulering på en listevirksomhed, hvorfor tankanlægget skal reguleres direkte af olietankbekendtgørelsen.

Det fremgår af afgørelse nr. 1, at olieaffald opbevares i spunstromle på spildbakke, og at lysstofrør, spraydåser, batterier opbevares i

udendørs lukkede containere. Det fremgår af Sønderborg Kommunes tilsynsrapport af 25.11.2014, at der er indendørs containere til olieret metalaffald, og at smøreolie opbevares i 200 l tromler med taphane, liggende på et stativ i kar.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at olietanken betragtes som tilstrækkeligt reguleret ved reglerne i bekendtgørelsen, og at den oplyste anvendelse af spildbakke ved tankning vurderes at sikre tilstrækkeligt mod forurening fra spild.

15/15

Opbevaring og håndtering af farligt affald, kemikalier og diesel vil efter bortfald af miljøgodkendelserne blive reguleret direkte ved Sønderborg Kommunes forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier.

Der vurderes således ikke at være væsentlig risiko for forurening, hvorfor der ikke er grundlag for at videreføre vilkår for tankanlæg, eller for at stille andre krav til beskyttelse af jord og grundvand ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Ophør af virksomhed

I afgørelse nr. 2 er der stillet vilkår om, at virksomheden i forbindelse med ophør skal indsende af en redegørelse for, hvordan virksomheden vil bringe stedet i tilfredsstillende miljøtilstand.

Sådanne vilkår stilles normalt ikke overfor ikke-godkendelsespligtig virksomhed, og vurderes i nærværende sag ikke at være nødvendige for at hindre væsentlig forurening eller sikre miljømæssig forsvarlighed.

Der findes således ikke at være grundlag for at videreføre vilkårene eller for at stille andre krav omkring ophør ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.